

Дослід 1.6. Методика “Червоно-чорна таблиця”

Призначена для оцінки переключення уваги.

Інструкція. “Вам буде запропонована таблиця з червоними і чорними числами. Ви повинні відшукати червоні і чорні числа поперемінно, до того ж червоні в порядку зменшення від 25 до 1, а чорні в порядку збільшення від 1 до 24. Записувати потрібно лише літери, які стоять поряд з числами. Час роботи – 5 хв.”.

Наприклад: червона цифра 25 – пишемо літеру „р”, потім чорна цифра 1 – пишемо літеру „в”. Далі червона цифра 24 – пишемо літеру „і”, чорна 2 – пишемо літеру „н”. Таким чином, на аркуші відповідей отримуємо ряд літер: р в і н...

Методика оцінюється за кількістю правильно відтворених пар літер.

СТИМУЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ

(до тесту “Червоно-чорна таблиця” в масштабі 1:2)

8-к	24-у	13-м	7-ф	22-б	12-н	5-б
8-х	14-ф	14-р	17-ш	15-д	6-г	3-є
19-к	3-к	18-ч	23-к	16-р	18-х	17-р
21-р	13-а	1-р	22-ш	11-р	23-г	20-д
5-м	10-є	4-ф	25-р	21-ц	2-т	19-ж
12-ж	6-б	16-у	20-м	4-с	10-б	9-а
2-н	7-н	11-л	15-у	9-к	24-і	1-в

Примітка: Темні квадрати відповідають червоному кольору символів.

Дослід 1.7. Отримання інформації

Хід дослідю. Експериментатор зачитує в швидкому темпі слова, а ті, що досліджуються (вся група), повинні ці слова класифікувати і записати стисло в потрібний стовпчик. Виділяють 5 стовпчиків у таблиці: хімічні елементи, людські почуття, меблі, дерева, тваринний світ. Зачитуються 32 слова (повторювати їх не можна): натрій, кішка, диван, верба, тривога, водень, тхір, крісло, захоплення, черемуха, ялина, сріб-

ло, сервант, рись, любов, гелій, ведмідь, лев, стіл, тополя, стомлення, дуб, каштан, аргон, горобець, залізо, клен, мідь, короб, берізка, соболь, радій.

Досліджувані рахують кількість слів, які встигли записати. Якщо кількість записаних слів дорівнює 32 – отримання інформації ефективне, якщо 31-29 – опосередковане отримання, якщо нижче 28 – отримання інформації утруднене, людина не встигає за середнім темпом подання інформації.

Дослід 1.8. Тест “Мимовільна пам’ять”

Хід дослідю. Для дослідження мимовільної пам’яті можна використовувати дослід “Отримання інформації”. Для цього після проведення дослідю “Отримання інформації” відверніть увагу досліджуваних обговоренням будь-якої проблеми хвилин на 5-10, перед тим попросивши закрити зошити, де вони виконували дослід 1.7. Потім несподівано для досліджуваних попросіть пригадати і записати в довільній послідовності ті слова, які вони класифікували. На пригадування відводиться 5-7 хвилин, після чого підраховується кількість відтворених слів (П), перевіряється їх вірність, визначається число сфантазованих слів (М) і враховується показник мимовільної пам’яті:

$$\text{МП} = (\text{П} - \text{М}) / 32 \cdot 100\%.$$

Аналіз результатів: МП = 70% – дуже високий рівень мимовільної пам’яті, МП = 51-69% – високий, вище середнього рівень розвитку МП;

МП = 41-50% – добра, середня норма МП для дорослої людини;

МП = 31-40% – опосередкована норма для дорослої людини;

МП = 15-30% – низький рівень МП, нижче середнього рівня;

МП = 10% і нижче – дефект пам’яті.

Обміркуйте питання: Від чого залежить ефективність мимовільної пам’яті? Якщо потрібно було б лише прослухати слова, але не потрібно було їх класифікувати, записувати, вони б запам’ятовувалися краще чи гірше? Чи була в них мета запам’ятати ці слова? Чому ж вони все одно запам’яталися?